

TÜ LOODUSMUUSEUM

ÕPPEPROGRAMMI KIRJELDUS

LEMMIKLOOMAPROGRAMM (lasteaed)

Õppeprogrammi eesmärk

Oma lemmikloom on paljude laste suur unistus. Kas koera ja kassi asemel võiks alustada hoopis mõne vähem tuntud väiksema eksootilise lemmikuga? Mõnel juhul saabki suure unistuse täitjaks päris väike loom. Programmis arutleme millest lähtuda lemmiklooma valimisel ja millised on looma võtmisega kaasnevad kohustused ja riskid.

Lapsed tutvuvad lähemalt mõningate algajale sobivate eksootiliste lemmikloomadega (teod, raagritsikad, prussakad, tuhatjalgsed), aga uurime ka juba kogenenuma lemmikloomapidaja jaoks sobivaid liike (erinevad roomajad ja ämblikud). Mõtiskleme selle üle, et inimesed on erinevad ja isiklikest eelistustest ja võimalustest tulenevalt vajavad nad ka erinevaid lemmikloomi.

Õppeprogrammi lühitutvustus

Õppeprogrammi käigus arutletakse lemmiklooma võtmise eelduste ning sellega kaasnevate kohustuste ja vastutuse üle. Lapsed tutvuvad mõningate nii algaja kui ka kogenuma loomapidaja jaoks sobivate eksootiliste lemmikloomadega. Aktiivtegevuse käigus saab lähemalt uurida erinevaid lülijalgseid, roomajaid ja limuseid.

Õppeprogrammi kestus: 2 x 45 minutit

Õppeprogrammi toimumise aeg: aastaringselt

Õppeprogrammi toimumise koht: TÜ loodusmuuseumi püsinäitusel ja õppeklassis

Sihtrühm: lasteaed (5–7 a vanused lapsed)

Keel: eesti

Grupi suurus: kuni 25 õpilast ja õpetaja(d)

Õppeprogrammi läbiviija: Loodusmuuseumi juhendajas Kersti Kihno ja Aivo Tamm.

Õppeprogrammi pakkuja: Tartu Ülikooli loodusmuuseum, Tartu, Vanemuise 46, Tartu

Info ja tellimine: koduleht <https://natmuseum.ut.ee/et/oppeprogrammid> ; e-post loodusmuuseum@ut.ee; tel 737 6076

Lisainfo

TÜ loodusmuuseumis on tänapäevane õpikeskkond, uued õppeklassid ja uudne püsiekspositsioon, muuseumihoones on lift, trepid ja välistreppide kõrval sissepääsuks ka kaldtee. Õpetajal palume registreerumisel teavitada muuseumi teabespetsialisti või juhendajat grupi erisustest (näiteks erivajadusega õpilased jm) ja soovidest, koostöös lasteaiaga täpsustame programmi võimalused. Programm on kohaldatav liikumispuudega, nägemis- ja kuulmispuudega ning kerge vaimupuudega lastele. Programmis arvestatakse laste vanuse ja oskustega. Programmiks vajalikud õppevahendid annab juhendaja. Täpsem lisainfo saadetakse õpetajale registreerumisel. Muuseumis on riidehoid, kuhu saab jätta riided. Muuseumi ja õppeklassi tegevused toimuvad välisjalanõudes

Õppeprogrammi kirjeldus

Õppeprogrammi ajakava, sisu ja tegevused (2 x 45)

1. Sissejuhatus. 10 minutit.

Arutatakse üle käitumisreeglid, pidades silmas nii laste kui loomade heaolu. Esmane ringkäik TÜ loodusmuuseumi zooloogia õppeklassis. Programmi tutvustus.

2. Lemmikloom kui selline. 15 minutit.

Lapsed saavad alustuseks rääkida, milliseid lemmikuid nende kodus peetakse. Arutletakse lemmiklooma võtmise eelduste, sellega kaasnevate kohustuste ja vastutuse üle. Räägitakse, millest lähtuda lemmiku valimisel ning kas koera ja kassi asemel võiks alustada hoopis mõne vähem tuntud eksootilise lemmikuga.

3. Algajale sobivad eksootilised lemmikloomad. 20 minutit.

Juhendaja tutvustab termini „eksootiline“ tähendust. Aktiivtegevuse käigus saavad lapsed lähemalt uurida (vaadelda, soovi korral ka katsuda ja kätte võtta) tuhatjalgseid, erinevaid raagritsikaid ja prussakaid ning tiguseid. Tegevuse käigus vastavad lapsed küsimustele, mis suunavad neid märkama ja võrdlema loomade eripärasid. Räägitakse kuidas neid loomi lemmikloomadena pidada, mida nad söövad, kus elavad ja milliseid tingimusi vajavad. Arutatakse erinevate inimeste eelistuste üle, samuti selle üle, millised võivad olla inimeste hirmud ja eelarvamused mõne loomarühma esindajate ees ja kuidas sellest üle saada.

4. Sissejuhatav slaidiprogramm TÜ loodusmuuseumi elavnurga loomade tutvustamiseks. 15 minutit.

Slaidiprogramm suuremat kogemust nõudvate eksootiliste loomade kohta. Räägitakse kuidas lemmikloomi hankida ja millised keskkonnariskid võivad lemmikloomapidamisega kaasneda.

5. TÜ loodusmuuseumi elavnurga tutvustus. 25 minutit.

Tutvutakse kilpkonnade, madude, sisalike, tarantlite ja teistega. Soovi korral saab mõnda looma katsuda. Samuti on võimalik vaadata ja katsuda roomajate ja putukate kehasid.

6. Kokkuvõtlik aktiivmäng. 5 minutit.

Tuletatakse meelde programmi käigus vaadeldud loomade liigid. Juhendaja lausungi peale matkivad lapsed teo, kilpkonna, ämbliku, raagritsika ja teiste vaadeldud loomade liikumist.

Õppeprogrammi läbiviimiseks vajalikud õppematerjalid ja vahendid

Slaidiesitlus, arvuti, projektor. Roomajate ja putukate kestad. TÜ loodusmuuseumi õppeklassi elavnurga loomad ning TÜ loodusmuuseumi püsinäituse elavnurga loomad.

Õppemeetodid

Vestlus, arutelu, vaatlus, uurimine, kirjeldamine ja võrdlemine.

Juhis õpetajale

Enne programmile tulekut palume lastele selgitada, kuhu tulla.

Programmi käigus ootame õpetajalt koostöövalmidust ja koos lastega aktiivset osalemist programmi tegevustes. Samuti aitab õpetaja programmi aja jälgida, et lapsed käituksid headele tavadele vastavalt.

Pärast programmi palume õpetajal täita tagasiside küsimustik.

Huvi korral saavad õpetajad programmi juhendaja käest küsida nõu lasteaiarühma sobilike lemmikute kohta ning viiteid programmis käsitletud loomade pidamistingimuste kohta.

Ohutus ja selle tagamine

Õppekeskkond TÜ loodusmuuseumis ja botaanikaaias on tänapäevane, turvaline ja ohutu. Programmide alguses tutvustab juhendaja grupile programmi kava ja reegleid (sh ohutust) ning juhendaja koos õpetajaga jälgib nendest kinnipidamist.

Käitumisreeglid

lepitakse kokku tunni alguses sissejuhatuses.

Tagasiside

Tagasiside küsitakse õpetajalt kirjalikult programmi lõpus.

Läbiviijate nimed ja kvalifikatsioonid

Loodusmuuseumi juhendaja **Kersti Kihno**

Haridus. TÜ bioloogia, bioloogia-keemia õpetaja, MSc geoökoloogia.

Kogemus. Töötanud TÜ ökoloogia ja maateaduste instituudis (2007–2016), ERM-i giid alates 2016. TÜ loodusmuuseumis giid alates 2018.

Loodusmuuseumi juhendaja **Aivo Tamm**

Haridus. TÜ bioloog, bioloogia-keemia õpetaja.

Kogemus. Töötab TÜ loodusmuuseumis alates 1987. Zooloogiaringi juhendaja alates 1994. Õppeprogrammide koostamine ja juhendamine.

Teaduspõhisus ja seosed

Programm lähtuvad teaduslikust maailmavaatest. Programmis käsitletakse loodus-, kultuuri-, sotsiaalset ja majanduslikku keskkonda seostatult.

Programmi tulemused

Programmi läbinud laps tunneb mõningaid eksootiliste lemmikutena peetavaid lülijalgseid (tuhatjalgsed, putukad, ämblikud), limuseid ja roomajaid ning nende pidamiseks vajalikke eeldusi. Saab aru, et erinevatele inimestele sobivad erinevad lemmikloomad ja arvestab kaaslaste eelistuste ja hirmudega. Omab ettekujutust lemmikloomapidamisega kaasnevatest kohustustest, vastutusest ja keskkonnariskidest.

Õppekavaga seotud pädevused ja õpitulemused

Õppeprogramm täiendab alushariduse õppekava (5–7-aastased lapsed)

Üldpädevused:

Tunnetus- ja õpioskus, sotsiaalsed oskused, eneseregulatsiooni oskused.

Õpitulemused:

Valdkond „Mina ja keskkond“

6) saab aru, et inimesed on erinevad ning neil on erinevad vajadused ja kultuuritraditsioonid;

11) märkab ja kirjeldab enda ja teiste tegevuse mõju keskkonnale ning käitub keskkonda säästvalt;

15) oskab kirjeldada võimalikke ohte seoses keskkonnaga, erinevate tegevustega ja olukordadega;

Märksõnad: Lemmikloomad, putukad, maod, kilpkonnad.